

בס"ד

סיפורים לנוער 'קכג'
מתוך 'ליקוטי שמואל'

מלקט ועורך שמואל אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

כל הסיפורים נלקחו מ"שלום לעם"

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד .

טעות יעילה (עוז ארבל)

במרכז תל אביב, בין המגדלים גורדי השחקים, עמוק בתוך המולת העיר המודרנית, שכנה חברה ותיקה בשם "טכנולוגיות מגן", שהתמחותה העיקרית הייתה פיתוח פתרונות וחיישנים לכלי רכב צבאיים. החברה הוותיקה קנתה את שמה הטוב בעיקר בזכות החדשנות שלה, הרעיונות והמוצרים המתקדמים והאיכותיים. המנכ"ל, עודד, היה אדם רציני וממוקד, שקול ונבון.

בוקר אחד נפגש עודד עם משקיעים פוטנציאליים בנוגע לעסקה ענקית. לאחר הפגישה כתב עודד את הסיכום וצירף אליו טבלאות וחישובים רבים. הוא קם לרגע לשתות משהו קר במטבח, וכשחזר לאחר כמה דקות, שלח את הודעת המייל.

הטיוטה הראשונית כללה פרטים רגישים מאוד שהעידו על בעיות בפיתוח המוצרים ועל עלויות בלתי צפויות שהיו יכולות להרתיע את המשקיעים. ואז הוא גילה את הטעות האיומה. לקח לו שניה לקלוט את הטעות, אבל כבר היה מאוחר מדי. המייל נפוץ במהירות בין משקיעים ומשם גם לעיתונאים, והתגובות היו לא פחות מאסון עבורו.

לא עברו שעות בודדות והשמועה על המחירים הלא סבירים ונתוני המוצרים האלקטרוניים ה'לא מוצלחים' עשתה לה כנפיים במהירות האור. המתחרים ששו כמוצאי שלל, והחששות בנוגע ליציבות החברה הלכו וגדלו.

עודד היה על סף התמוטטות עצבים. בעודו מנסה לאסוף את המחשבות ולחשב את צעדיו כדי למזער את הנזקים, נכנס למשרדו יונתן. יונתן, המכונה בחיבה יוני, היה

ילד צעיר ומחונן, עוד לא בן 14, שעבד בהתנדבות מספר שעות בשבוע במעבדה. סבו, שהיה מוותיקי החברה, המליץ עליו בפני הצוות. הוא היה גאון טכנולוגי, לא פחות. פעמים רבות הותיר את המוחות הכבדים ביותר פעורי פה מההברקות שלו. הוא שאל שאלות נועזות על המוצרים שבפיתוח ותרם רבות בהעלאת רעיונות מחוץ לקופסא.

יוני נכנס, עודד שיתף אותו מיד בתקרית החמורה שאירעה אך לפני כמה שעות. 'מה יש לי להפסיד...' הרהר עודד. יוני הקשיב ושאל כמה שאלות על תוכן המייל והנתונים השגויים שנשלחו. ואז הוא הציע רעיון נועז שגרם לעודד להרים גבה. "תקשיב, בוא נביים את התקרית!" ומיד הוא הסביר: "נשלח את הנתונים החסויים לעיתונות, אבל בצורה מבוקרת, ובכך נגרום לזה להיראות כאילו אנחנו נתונים למתקפת סייבר, אך למעשה, אנחנו נשלוט בסיפור..."

עודד פער את פיו בתדהמה מנסה לעכל את מה שיוני מסביר. "נייצר סיפור כיסוי מתוחכם. נטען ש'טכנולוגיות מגן' נפלה קורבן למתקפת סייבר מתוחכמת, שבה נגנבו נתונים רגישים, ונציג זאת כהזדמנות להראות את הכוח והיכולת שלנו להתמודד עם משברים!" "לאחר מכן", המשיך יוני בהתלהבות, "נזמין מומחים לאבטחת מידע שיערכו תדרוכים לעיתונאים, וייתנו תחושה של מאבק עיקש נגד כוחות אפלים. נציג אותנו כקורבנות, אבל גם כגיבורים, שיודעים ולא חוששים להגן על המידע שלהם."

ומדיבור למעשה. עוד באותו היום אסף עודד את ראשי החברה וסיפר להם את השתלשלות האירוע ואת הפתרון הגאוני של יוני. כולם התפעלו מהפתרון הנועז. כבר למחרת פורסמו הנתונים הלא מחמיאים בעיתונים המובילים ובכל הרשתות והמדיה, ומיד פורסמה 'תגובת' החברה על מתקפת סייבר מרושעת שמטרתה לפגוע ב'טכנולוגיות מגן'.

התקשורת סערה. המשקיעים, שראו את המאבק, את התגובה המהירה ואת נחישות החברה התחילו להרגיש אמפתיה. הם ראו שהחברה לא רק נפלה, אלא גם יודעת לקום ולהילחם. במקביל בחברה טענו שהם למדו מהטעות והבטיחו לשפר את מערכות האבטחה ולהפוך במהרה לחברה חזקה ובטוחה הרבה יותר. התוצאה הייתה חדה וברורה - המניות חזרו לעלות והאמון עלה שבעתיים. החברה הצליחה להפוך את התקלה להזדמנות. יוני בתושייתו הפך את הלימון ללימונדה ואת המשבר להצלחה מסחררת. והמנכ"ל? הוא למד לקח חשוב, שלפעמים טעות קטנה יכולה להפוך לדרמה גדולה...

בפרשת השבוע אנו רואים שהכוהנים מצווים לשמור על קדושת המקדש, מכיוון שחוסר זהירות עלולה להוביל לחילול הקודש ולעונשים חמורים, כל טעות עלולה להוביל לפסילת הקורבנות ולחילול שם שמים ברבים. עלינו להיזהר לא לעשות דברים שיוכלו חלילה לחלל שם שמים, מכיוון שגם טעות קטנה עלולה לגרור תוצאות קשות...

לקחת חלק (עוז ארבל)

משרד הפרסום של האחים וייס הוכתר שנה אחר שנה כמשרד המצליח ביותר, הודות לפרסום מקורי ויצירתי במחיר הוגן שהניב תוצאות.

בצעירותם, כשפתחו האחים יצחק ואלעזר וייס דוכן קטן לשירותי הדפסה וחלוקת מודעות, הם לא שיערו את ממדי ההצלחה שמצפה להם. במהרה הפך הדוכן למשרד מסודר, חוזים נחתמו עם החברות המובילות בשוק, סניפים חדשים נפתחו ברחבי הארץ, והפעילות התרחבה אף למדינות נוספות בעולם. אחרי שנים של עבודה מאומצת ומושכלת, הוערך הונם של האחים וייס בעשרות מיליוני שקלים.

צביקה וייס, בנו של אלעזר, עשה את דרכו אל משרדי החברה של אביו. בהגיעו לקומת המשרדים, הבחין באדם זר יוצא ממשרדו של אביו. במבט מהיר הספיק צביקה לאמת את חשדותיו – נעליים ישנות, חולצה דהויה, תסרוקת מרושלת, וחבילת פוסטרים המיועדים לחלוקה תחת ידו. הזר חייך אל צביקה במבט אסיר תודה ומיהר לצאת מהמסדרון. "הוא עשה את זה שוב..." מלמל צביקה ונכנס למשרד.

מאז ילדותו, חזר אביו באוזניו פעמים אינספור ש"כסף שמגיע לא ביושר הוא כסף ללא ברכה" וש"הכי חשוב להיות קודם כל בן-אדם טוב וישר". מאוחר יותר, כשהחל צביקה לעבוד במשרד אביו כבחור צעיר, גילה שמעבר להקפדה על הוגנות ויושר, אביו מעביר בכל חודש סכומי עתק לצדקה. מעולם לא נתקל צביקה במקרה בו השיב אביו את פניו של אחד המבקשים ריקם. אולם לצד מעשי הצדקה, אימץ אלעזר וייס מנהג קבוע – בכל פעם שהגיע נזקק לבקש כסף, הוא ביקש ממנו לסייע באיזו שליחות: "להעביר את החבילה לרחוב הבשן 43", "לבדוק האם כבר תלו את השלט החדש בצומת", או "למסור את המכתב למנהל בית הדפוס בבניין ממול".

בארוחת הצהריים התיישב צביקה לצד אביו ושאל: "למה אתה עושה את זה כל הזמן?" רגע חלף עד שהבין אלעזר למה צביקה מתכוון. "מה הבעיה עם זה?" הוא שאל. "כשמגיעים אנשים לבקש עזרה אני מתגייס ונותן מה שאפשר..." צביקה גלגל עיניים. "אתה יודע שאני לא מתכוון לזה! למה אתה מבקש מהם לבצע כל מיני

שליחויות, מטיל עליהם משימות... למה אי אפשר פשוט לתת להם וזהו?!" אביו של צביקה בהה בו לרגע. "אני אחשוב על זה..." אמר, חותם את העניין וחוזר לארוחתו.

"אני לא מבין את זה," שיתף צביקה את אשתו באחד הערבים. "למה משרד גדול ומצליח כמו שלנו לא יכול להעסיק עובד נוסף שיבצע את כל המשימות האלה? זה פשוט לא מכבד את מי שבא לבקש עזרה, כאילו אנחנו מנצלים אותם," התרעם. "ולא משנה כמה דיברתי איתו על זה, הוא פשוט מתעקש לעשות זאת בכל פעם מחדש!" צביקה צנח אל הכורסה בתסכול. "אני בטוחה שיש לו סיבה טובה," השיבה אשתו. "כנראה שתצטרך פשוט להתאזר בסבלנות עד שתגלה מהי!"

צביקה נזקק להרבה פחות סבלנות משחשב. למחרת התקשר אליו אביו. מה שלומך צביקה?" שאל כמו תמיד. "אני בסדר אבא..." השיב צביקה. איך הייתה הפגישה עם מר בלמר?" בדיוק בגלל זה אני מתקשר, ענה אביו. "אני כנראה אתעכב פה יותר מהמתוכנן, ורציתי לבקש שתאסוף אותי בדרך לכנס הערב". מבלי להתלבט השיב צביקה בחיוב. "בטח אבא, אני אתקשר כשאצא לכיוונך וניסע יחד".

באותו ערב נערך הכנס השנתי של החברה - ערב הוקרה והערכה לעובדים ולמשפחותיהם, שבו הכריזו על העובדים המצטיינים וחילקו שי לקראת החגים. "נו, למה הוא לא זז?!" רטן צביקה אחרי כמעט רבע שעה שמשאית חסמה את דרכו. "לא נצליח להגיע כך בזמן..." פנה צביקה לאביו שישב לצדו. "כן..." השיב אלעזר בקול רגוע.

אחרי כמה דקות נוספות בהן הפקק הלך והתארך והתסכול הלך וגבר, סינן צביקה ברוגז: "הם עוד מעט יסיימו את כל הערב ואנחנו עדיין תקועים פה..." הוא הביט באביו, מבקש למצוא בו איזו נחמה. "אל תדאג," אמר אלעזר. "אני אדאג שיעדכנו אותנו בכל מה שהיה בערב... איך היה האוכל, אילו עובדים הצטיינו, ואפילו המתנה תגיע עד סוף השבוע". "זה כבר לא יהיה שווה!" רטן צביקה. "רציתי להרגיש חלק, להיות שם עם כולם, להיות שותף..."

עיניו של אלעזר אורו בבת אחת, והוא אמר: "כשמגיעים אליי אנשים לבקש עזרה, מלבד הכסף, אני משתדל לגרום גם להם להרגיש חלק. שהם ירגישו שהם קיבלו את הכסף ביושר!" בעוד צביקה מעכל את דברי אביו, החל הפקק להשתחרר. כשחלפו על פני המשאית, הבחין צביקה בבחור עם חולצה דהויה, תסרוקת מרושל, ובידיו - חבילת פוסטרים המיועדים לחלוקה...

בפרשת השבוע התורה מצווה עלינו לעזור לעניים בצורה מיוחדת, ולאפשר להם להשתתף בפעילות המתבצעת בשדה ולזכות ב"לקט, שכחה ופאה." התורה רגישה מאוד לכבודם של העניים, והיא מלמדת אותנו שגם אם בן אדם הגיע לתחתית והוא נזקק לעזרתם של אחרים, עלינו להעניק לו את האפשרות לקבל עזרה עם כמה שפחות בושה, ובדרך מכבדת שתאפשר לו גם להרגיש שהוא עשה משהו למען השפע שהוא קיבל. ובכך היא מכוונת אותנו לרגישות יתירה לכבוד הזולת.

מה אתה שווה (איתמר מאיר)

בשעת בוקר מוקדמת התיישבה גברת גולדבלום על דרגש העץ החורק בכניסה לשוק הפועלים והחלה לבשל את תבשיל העדשים המפורסם שלה. תבשיל העדשים והעופות שהכינה התפרסם בכל רחבי המחוז, ופועלים רבים עמדו בתור בסבלנות בסוף יום עבודתם המפרך כדי לרכוש ממנה צלחת עדשים מהבילה.

באותו בוקר, ברגע שהחלה גברת גולדבלום לקצוץ את המצרכים ביסודיות על משטח העץ העתיק, הציצו מתוך הצמחייה שני זוגות עיניים זדוניות. היו אלו הצפרדע והזיקית, שריח העדשים המתבשלות עם התבלינים הטריף את דעתן. מאז שמצאו מקום בחסות הצמחייה הפראית שצמחה בכניסה לשוק, בכל בוקר הם השתכרו מריח התבשיל, והיום החליטו לשים לכך סוף.

"שימי לב!" קרקרה הצפרדע. "היא מביטה לעבר ערמת הירקות הגדולה שלצידה. לא נראה לי שנוכל להתגנב בלי שתבחין בנו." "מה פתאום?" לחשה הזיקית. "בטח שאנחנו יכולות. רוצה לראות? אין סיכוי שהיום נוותר על צלחת מהאוכל שהיא מבשלת אחרי שחודש שלם אנחנו משתגעות מהריח כל יום!"

"את משוגעת?" קרקרה הצפרדע ולא ידעה בעצמה אם היא רועדת מרעב או מפחד. "היא תזרוק אותנו ישר לתוך להבות המדורה שמתחת לסיר הגדול. אין לך סיכוי אפילו להתקרב!"

הזיקית מתחה את ראשה בגאווה, הביטה בצפרדע בנונשלנטיות ואמרה: "גברתי, אני הולכת לאכול היום. אם את רוצה להצטרף, את מוזמנת. אם לא, זה בסדר. שבי בצד ותלמדי מהגדולים והחזקים איך עושים זאת".

הצפרדע התלבטה לכמה שניות, אך נחישות הזיקית הכריעה אותה. "טוב, אני אתך. אז מה התוכנית? איך נתקרב לסיר הרותח וניקח מאחת הצלחות שהיא מניחה על המשטח בלי שתבחין בנו?" "זו לא בעיה!" השיבה הזיקית. "נזחל על משטח העץ

הגדול שעליו היא מניחה את הצלחות ונפיל צלחת אחת ישירות לתוך הצמחייה. אם לא נעשה רעש, היא לא תשים לב שנפלה לה צלחת!"

הן החלו לזחול בשקט ובאיטיות, מתמזגות בתוך הרעש וההמולה שמסביב. גברת גולדבלום כבר החלה למזוג את הצלחות, ושורה של מנות עדשים בריח ממכר עמדה מוכנה עבור הפועלים שעתידיים לחזור מעבודתם. זה היה הרגע הנכון עבורן, והן זינקו לעבר הצלחת בקצה המשטח וניסו להפילה לתוך הצמחייה. אך ניתור הצפרדע היה גבוה מדי. ברגע שקפצה, הניחה גברת גולדבלום צלחת נוספת על המשטח והבחינה בצפרדע המנסה לזנק לתוך אחת הצלחות. "אני כבר אראה לך!" כעסה הגברת. היא חטפה בחמת זעם אחד מעצי ההסקה והכתה את הצפרדע מכות נמרצות. בשארית כוחותיה הצליחה הצפרדע להפיל את עצמה לתוך השיחים ושכבה שם שעות ארוכות, חבולה ומרוסקת.

לאחר שלוש שעות מייסרות, הבחינה הצפרדע בזיקית חולפת לצידה. היא נעצרה ואמרה: "אני משתתפת בצערך, אבל היית צריכה לעשות זאת נכון! אז מה "טוב, אני אתך. התוכנית?"

הסבת את תשומת ליבה בקפיצה שלך!" הצפרדע שתקה בכאב ולאחר רגע שאלה: "אבל את? איך היא לא הבחינה בך? למה רק אני חטפתי כששתינו היינו יחד על המשטח?" הזיקית מתחה את ראשה בגאווה והשיבה: "לכן אמרתי לך שהטעות הקשה שלך הייתה במשיכת תשומת ליבה. אני, ברגע שהיא הבחינה בנו, החלפתי צבעים במהירות והפכתי לחלק בלתי נפרד ממשטח העץ".

הצפרדע הנהנה בראשה והבינה שהיה אסור לה לצאת להרפתקה הזאת עם הזיקית המהירה והמיומנת. "מה את חושבת שאני צריכה ללמוד מזה לפעמים הבאות?" שאלה הצפרדע. והזיקית ענתה בכנות: "פשוט מאוד חברתי, אם אין לך את המיומנות, היכולות והכישורים הנדרשים, פשוט אל תהיי שם!"

הנסיון לחקות אחרים, או ללכת בעקבות רעיונות שליליים של אחרים מתוך מחשבה שמה שמתאים להם מתאים גם לנו, הוא תמיד בעייתי ומסתיים במפח נפש. על כל אדם מוטל לטפח עמוד שידרה ערכי ומוסרי, להבין את הכלים והכוחות שניתנו לו ולפעול בעולם בזהירות ובאחריות מרבית. לעולם אל תנסה להיות מישהו אחר. ותמיד תקשיב לקול הפנימי האמיתי שיודע להנחות אותך מה טוב ומה באמת נכון לך.

מפגש הגורל (איתמר מאיר)

המסדרון הארוך בבית החולים היה שומם. אנדי הביט לצדדים וחיפש את האחות שהייתה אמורה להימצא בדלפק. הוא השפיל מבטו אל המעטפה החומה שבידיו ותהה לעצמו כמה זמן ייקח לו לצאת מכאן אל הכתובת הבאה.

"הנה אתה!" נשמע קול מאחוריו. האחות שיצאה מאחד החדרים פנתה אליו ואמרה: "הוא מחכה לך בחדר השני מצד שמאל. טוב שהגעת לשבת לידו, הוא סובל מכאבים!" תוך כדי דיבור הובילה האחות את אנדי אל מיטת החולה בחדר השני. "הבן שלך נמצא כאן!" אמרה לזקן ששכב במיטה ובהה בחלל. הזקן נראה מעורפל הכרה, והיא נאלצה לחזור על המשפט מספר פעמים עד שעניו נפקחו בקושי. הזקן ראה במעורפל את החייל הצעיר שעמד לידו, והושיט את ידו הרפואה והחלשה באוויר. אנדי כרך את ידו סביב אצבעותיו של החולה, התיישב על כיסא ברזל שראה ימים טובים יותר וניסה להעביר אל הזקן מסרים של עידוד ותקווה באמצעות אחיזת ידו. השעות חלפו במהירות. האחות נכנסה כמה פעמים במהלך הלילה והציעה לאנדי לנוח במיטה הצמודה שהייתה פנויה, אך הוא סירב. לאורך כל הלילה החזיק ללא הרף בידו השמוטה של הזקן ולחש לו מילות עידוד ותקווה.

בעלות השחר השמיע הזקן קול חרחור ונדם. החייל שחרר באיטיות את ידו חסרת החיים, בדק את הדופק וקם ממקומו לקרוא לאחות. היא הגיעה, בדקה את הדופק ולאחר מכן החלה לומר מילות תנחומים. "אני מצטערת בשבילך, הוא סבל הרבה והיה חולה כבר תקופה ארוכה..." אנדי קטע אותה: "מי היה האיש הזה?" האחות הביטה בו בתדהמה. "לא הבנתי את השאלה, הוא היה אביר!" אנדי נענע

בראשו לשלילה. "לא, הוא לא אבי. מעולם לא ראיתי אותו קודם לכן!" "אז למה לא עצרת אותי כשהובלתי אותך אליו?" שאלה האחות בפליאה. "ידעתי מיד שיש טעות," הסביר אנדי. "אבל הבנתי שהוא זקוק לבנו לצידו ואין איש במחיצתו בשעותיו האחרונות. משהבנתי שמצבו חמור מכדי להבחין אם אני בנו או לא, וביודעי עד כמה הוא זקוק לבנו בשעות הקשות הללו, החלטתי להישאר לצידו."

האחות הנידה בראשה בהערכה ושאלה: "אבל מה חייל כמוך עושה בבית החולים? מדוע הגעת לכאן?" אנדי הנהן ואמר: "למעשה נשלחתי לכאן כדי למצוא את מר ארתור הופקינס ולהודיע לו שבנו נהרג לפני כשבוע בפעולה צבאית. תוכלי לומר לי באיזה חדר הוא נמצא?" האחות מחתה את הדמעות בעיניה והשיבה: "האיש שישבת לצידו כל הלילה היה מר ארתור הופקינס..." אנדי עמד המום למספר שניות.

הוא נשם עמוקות, מחה דמעה קטנטנה בזווית עיניו ואמר: "אוקיי. כנראה מילאתי את שליחותי בצורה הטובה ביותר. אמשיך ליעד הבא שלי..." הוא שלף מכיסו את המעטפה הצבאית החומה והשליך אותה לפח האשפה בקצה המסדרון.

"סלח לי, חייל. מה שמך?" נשמע קולה של האחות בחלל. "אנדי ג'ונסון", השיב קצרות ועצר. האחות המשיכה: "תראה, מר ג'ונסון, ארתור הופקינס הפקיד בידינו את ארנקו. בתוך הארנק השאיר מכתב שייעד עבור בנו וביקש שיקרא אותו לאחר מותו. מכיוון שישבת לצידו בשעתו האחרונה ובנו כבר איננו בין החיים, אולי אביא לך את המכתב?" אנדי הרהר כמה שניות ושאל: "למה לתת לי? האם אין למר הופקינס ילדים נוספים?" האחות ענתה בשלילה. "למיטב ידיעתי אין לו עוד ילדים. אני חושבת שמוטב שתיקח את המכתב, שכן אין אדם אחר שייקח אותו..." אנדי הניד בראשו וחזר לכיוון הדלפק. הוא כמוך עושה "אבל מה חייל בבית החולים?" לקח את המכתב שהיה סגור במעטפה, התיישב על ספסל העץ החורק בקצה המסדרון והחל לקרוא: "מייקל שלי היקר, כל חיי השקעתי במחקר כדי לקדם את מדע הפיזיקה. לאחר שהגעתי לפריצת הדרך הפיזיקלית המרכזית במחקר שלי, קיבלתי את התקף הלב הראשון שממנו לא התאוששתי עד היום הזה. באוניברסיטת הרווארד ממתין עבורי פרס של מיליון דולר. אני מבקש ממך לקבל עבורי את הפרס ולהקים קרן כדי שאיזכר לנצח..."

אנדי נשם עמוקות וטמן את המכתב בכיסו. הוא הודה לאחות בשקט, ביקש ממנה את מספר הטלפון שלה ועזב את בית החולים. חודש לאחר מכן הוזמנה האחות מבית החולים לוועדה באוניברסיטת הרווארד כדי לספר כיצד העניקה את המכתב לאנדי ג'ונסון, שביקש להנציח את מורשתו של מר הופקינס. וכך הוקמה קרן RHO על שם ארתור הופקינס, שגייסה אלפי מתנדבים מכל רחבי ארצות הברית שהתנדבו לשבת ליד אנשים חולים ובודדים בבתי החולים בשעותיהם הקשות. במשך עשרים שנה פעלה קרן RHO והצליחה להביא מזור לליבותיהם של מאות אלפי חולים זקנים ובודדים – והכול בזכות מעשה טוב אחד שהשפיע לדורות הבאים...

הרבה פעמים מזדמנת לידינו אפשרות לעשות טוב לאחרים. עלינו לשים לב מתי אחרים זקוקים לנו ולהיות תמיד שם בשבילם, כי לכל מעשה טוב אחד יש המשך שאיננו יודעים את השפעותיו. או כפי שהיה אומר רבי קלמן קלונימוס שפירא הי"ד, האדמו"ר מפיאסצנה: "הדבר הכי גדול בעולם הוא לעשות טובה למישהו אחר".

צלילים של תקווה (יעקב ששון)

מארק הביט בעיניים בורקות בכינור שניצב על מדף העץ בחנות היוקרית. הוא לא הצליח להסביר את המשיכה העזה שחש לכלי הנגינה. ילדותו של מארק לא הייתה פשוטה כלל. בעודו ילד קטן התייתם מאביו והתגורר בדירה קטנה לבדו עם אימו החולה. היא נאבקה להביא מעט כסף הביתה כדי להאכיל את בנה ולדאוג שיישאר במסגרת לימודית. היא לא רצתה שיצא לעבוד לפרנסת הבית. למרות מצבו, חלומות גדולים התרקמו במוחו של מארק הקטן. הוא חלם להיות איש מפורסם ומוערך עם הרבה כסף שבאמצעותו יוכל לעזור לאימו. חלומות אלו החזיקו אותו בזמנים הקשים ומהם שאב כוח להמשיך. מארק מעולם לא התכוון להשאיר את חלומותיו בדמיון גרידא. הוא ידע שיהיה עליו להשקיע ולהתאמץ להגשים אותם וחיפש דרך לעשות זאת.

יום אחד, בעודו צועד ברחובות ברוקלין, עבר מארק ליד חנות כלי נגינה. הוא הביט בחלון הראווה והוקסם למראה כינור עץ מבריק ויפהפה שניצב על מצע משי רך. הוא חש משיכה בלתי מוסברת כלפיו. כשנכנס לחנות קיבל הסבר ושיעור קצר בנגינה. להפתעת ג'ון המוכר, שהיה מוזיקאי ותיק, הצליח מארק תוך זמן קצר להפיק צלילים נפלאים מהכינור. כעת לא היה מאושר ממנו. "זה בדיוק מה שאני מחפש!" צהל מארק, אך נרתע לשמע המחיר היקר: עשרת אלפים דולר. כשהציע לו ג'ון כינורות אחרים, סירב מארק בתוקף. הוא חש חיבור מיוחד לכינור הזה. "מדוע אתה להוט כל כך לקנות דווקא את הכינור הזה?" התעניין ג'ון החביב. מארק סיפר לג'ון על חלומותיו ועל רצונו העז להתפרסם ולגמול לאימו שעושה רבות למענו למרות מחלתה. לבסוף אצר אומץ ושאל: "האם תואיל ללמד אותי לנגן ולתת לי את הכינור היקר כל כך? אני מבטיח לך שבבוא היום, כשאהיה כנר מפורסם, את הרווחים מההופעה הראשונה שלי אעניק לך במתנה!" ג'ון הופתע לשמע הבקשה יוצאת הדופן, אך מראה הנער בעל החלומות הגדולים כבש את ליבו, ולבסוף הסכים.

בשנתיים שלאחר מכן בילה מארק מדי שבוע בביתו של ג'ון, שלימד אותו את רזי הנגינה. ג'ון לא התחרט לרגע על שהסכים לבקשתו של מארק, שהפתיע בכל פעם מחדש והגיע לרמה גבוהה יותר ממנו עצמו. מארק אהב את הנגינה בכינור בכל ליבו, ומעתה היה לו חבר חדש - הכינור. הוא חש כאילו המנגינות מרפאות את פצעיו. לרקע הצלילים העדינים היה מדמיין את חלומותיו. הוא חש חיבור מיוחד לכינורו, ולא הצליח להפיק מנגינות טובות מכינורות אחרים. הנגינה בקעה ממקום עמוק בנפשו, והחיבור שלו היה דווקא לכינור העץ הראשון שבחר. כעבור שלוש שנים התקיימה הופעתו

הראשונה. כותרות העיתונים במדינה בישרו על הופעתו של הכנר הצעיר באמפיתיאטרון המרכזי בניו יורק. ההכנות להופעה מילאו את סדר יומו של מארק. הכרטיסים למופע אזלו במהירות. בהגיע היום הגדול עשה מארק את דרכו לאמפיתיאטרון הענק כשהוא אפוף התרגשות. הוא לא הבחין ברכב מסחרי גדול שהגיע מהצד השני במהירות ופגע בו בעוצמה. הכינור היקר שהיה בקופסה שבידו נשבר לחתיכות גדולות. מארק התרומם בקושי והחל לגעות בבכי מר. מארק נשבר לחלוטין. חלומו הגדול ביותר עמד להתגשם, והוא עמד לקיים את ההסכם שלו עם ג'ון. כעת, ללא הכינור, לא יוכל לנגן וההופעה תנחל כישלון חרוץ. הדבר ודאי יתפרסם ויגרום מיידית לסיום הקריירה שלו עוד בטרם התחילה. הוא חש שחרב עליו עולמו.

כשהודיע על שבירת הכינור לג'ון, הלה לא הותיר לו מקום לספק: "אתה מוכרח למצוא פתרון! ההופעה לא מתבטלת בשום אופן!" מההופעה הראשונה "את הרווחים שלי אעניק לך במתנה!" ואכן, כעבור כשעתיים עלה מארק כמתוכנן על הבמה לקול תשואות מאות המשתתפים. להפתעת ג'ון, הוא החל לדבר. הוא סיפר על עצמו ועל ילדותו הקשה, על חלומותיו הגדולים ועל המפגש הראשון עם הכינור והחיבור המיוחד שלו דווקא לכינור הזה. לבסוף סיפר על התאונה ועל שבירת הכינור. לפתע הוציא מארק את הכינור כשהוא מודבק בחלקו וברובו עדיין שבור ואמר: "הנגינה שתשמעו כעת מהכינור תהיה צורמת משום שהוא שבור. אך דעו לכם, אני עומד להתגבר ולהתחיל מחדש. אתאמץ למרות הכול לנגן בכינור אחר. הנגינה שתשמעו כעת לא תהיה יפה בגלל צליליה, אלא משום שתזכרו את הסיפור שהיא מביאה - סיפור של תקווה והגשמה ושל התחלה מחדש למרות הכול!"

מארק החל לנגן על מיתריו העקומים של הכינור שכה אהב, ולאחר מכן נטל כינור אחר והחל את ההופעה. לא ניתן היה לתאר את מה שהתחולל באולם לאחר מכן. מאות הצופים המרוגשים הריעו למארק במשך דקות ארוכות, ומארק קד בפניהם בהתרגשות. בשבוע שלאחר מכן הפך הסיפור לשיחת היום בכל רחבי המדינה. הוא ריגש אלפים ונגע בליבותיהם של כל שומעיו, ומארק הפך בן רגע לאחד הכנרים המבוקשים ביותר...

בכל קושי או נפילה, גם כשהכול נראה לנו שחור וקודר, עלינו לזכור שזהו חלק הכרחי בדרך שלנו להצלחה. הדבר החשוב ביותר שעלינו לזכור הוא לדעת להתנהג בחכמה ולהפוך את הקושי להזדמנות, ומשם להמשיך ולצעוד בכל הכוח עד ההצלחה המובטחת.

קולות עמל (חיים אלטמן)

השמש שקעה מעל הוואדי שמאחורי המושב הוותיק. הרוח הקרירה של הבוקר נשאה עמה ריח של צמחי בר ועפר יבש, ולחשה סודות בין קירות בתי המושב הישנים. בתים אלו הוקמו לאחר קום המדינה על ידי החקלאים הוותיקים. בימיו היפים פרח המושב ושקק חיים, ועתה היה שקט ומנומנם. איתן, נער סקרן בן 16 הגיע יחד עם סבו גדי לוואדי. גדי התפרסם ברחבי האזור כאיש זקן וחכם בעל ניסיון חיים עשיר, שהכיר את סודות הארץ כאת כף ידו. הם באו לחפש צמחי מרפא נדירים. מדי כמה שבועות ירד גדי לוואדיות שסביב המושב עם אחד מנכדיו כדי למצוא את הצמחים המבוקשים. הוא הכניס אותם לצנצנות זכוכית מלאות באלכוהול להכנת פורמולות טבעיות לבעיות שונות.

באותו סיור רגוע משך משהו אחר את תשומת ליבם של הסבא והנכד. מעומק הוואדי עלו רעשים מוזרים – לחישות, נקישות, צלילים מתכתיים עמומים, כמו שיר של רוחות. איתן נעצר על המקום. "סבא, לחש, "מהם הרעשים האלו?" סבא גדי לא נראה מופתע. הוא חייך חיוך חמקמק וענה בקצרה: "אומרים שהקולות הללו הם קולות העבר..." איתן שם לב שסבו אינו מעוניין להרחיב, ושתק. הסקרנות בערה בו – מה יכול להיות בוואדי השומם? אך הוא המתין בסבלנות לשעת כושר כדי לברר את העניין הלא שגרתי שגילה במפתיע.

שבועות חלפו. איתן וסבו המשיכו לצאת מדי תקופה לוואדי לשאוף אוויר ולקטוף צמחים. איתן מצדו המשיך לחקור את מקור הרעשים. בפעם האחרונה גילה תוך כדי הליכה בעומק הוואדי שככל שיורדים עמוק יותר, הקולות נשמעים חזקים וברורים יותר. הוא צעד מרוכז לפי הקול, ולפתע ראה מערה חשוכה שהכניסה אליה הייתה מכוסה בגפנים. המערה הייתה בולטת ואי אפשר היה להחמיץ אותה. כבר מבחוץ היה אפשר להבחין שהיא עמוקה וארוכה. סבא גדי הגיע דקה אחריו ונעמד לצדו. הם עמדו מול פתח המערה ושמעו בבירור את הצלילים שבקעו ממנה. סבא גדי הוציא פנס מהתרמיל ובשתיקה הם נכנסו פנימה יחד. בתוך המערה, בין אבנים עתיקות ושברי חרסים, גילו השניים שרידים של מכונת מים עתיקה ששימשה את החקלאים להשקיה. המים שזרמו במערה הניעו את גלגלי המכונה ההידראולית. היא הייתה חלודה ומפורקת, אך עדיין הסתובבה לאיטה ויצרה את הרעשים המוזרים.

איתן עמד המום והבין מיד. הרעשים לא היו קולות של רוחות או כוחות על-טבעיים, אלא קולות של מכונת ההשקיה העתיקה שניצבה כעדות דוממת לשנים של עבודה

קשה ומאמץ בלתי פוסק. אלו היו כביכול קולותיהם של דורות החקלאים מהעבר, שהקדישו את חייהם לעיבוד האדמה למרות הקשיים. זו הייתה דרישת שלום מהעבר, מכפריים עמלים וחרוצים שהיו ואינם. סבא גדי חייך. "הוואדי הזה זוכר את העבודה הקשה של אבותינו. הוא זוכר את הזיעה, את התקווה, את המאמץ! הרעשים האלו אינם סתם רעשים, איתן. הם שיר של התמדה ושל התמסרות, של אהבה לאדמה!" מאותו יום לקחו סבא ואיתן על עצמם פרויקט. הם לא רק המשיכו לחפש צמחי מרפא, אלא גם החלו לתעד את הממצאים שגילו במערה. הם בנו בקתת עץ ציורית בפתחה, מעין מרכז מבקרים המתעד את סיפורו של המושב הוותיק, עם הכוונה לסיורים בשדות, בעומק הוואדי ובמכונת המים. הם אף כתבו יחד ספר קטן שבו כתבו את כל ממצאיהם: על הצמחים הנדירים שבאזור, על השימושים שלהם, על המערה המסתורית וכמובן על הקולות שהשמיעה המכונה.

לאחר חודשיים של עבודה יזם איתן יום פעילויות בכפר. תושבי הסביבה הוזמנו לשמוע על מסעם. הם חלקו את הסיפורים וכולם הקשיבו מרותקים. השמועה עשתה לה כנפיים ובתוך תקופה קצרה הפך המושב המנומנם למרכז מבקרים פעיל וחוויתי. סבא גדי רווה נחת, אך ההפתעה הגדולה באמת הגיעה ממקום בלתי צפוי. ביום אפרורי אחד נגנבה מכונת המים. כשהשוטרים באו לבדוק את הזירה ולחפש קצה חוט לחקירה, הם מצאו בקרקעית האדמה קופסת עץ מלאה במטבעות זהב ובמסמכים עתיקים. האוצר היקר הפיח חיים בכפר המתעורר והיה מקור לפרנסה ולשיקום לכל תושביו. איתן למד לקח חשוב: הוא הבין וראה בעיניו שהרעשים המוזרים היוו עדות לעוצמה ולנחישות של האנשים שחיו בכפר ודאגו לעתיד. הוא למד להקשיב לא רק לאוזניו אלא גם לליבו, ולראות את היופי הטמון במקומות שנדמים לנו כנטושים ומוזנחים.

אם בחוקותיי תלכו, שתהיו עמלים בתורה" – כך מבאר רש"י. לעמל וליזע ישנה משמעות עצומה על חיינו. התורה מבטיחה שיש לעמל השפעה לא רק בברכה מיידית של גשם בעתו ושפע - יגיעת הסבים שהתמידו ועמלו לשמור על המצוות והחוקים משפיעה לדורי דורות. עלינו לזכור שמעשים של טורח ומחשבה נשמרים ונשמעים לנצח.